

V zařízeních jsou v největší míře děti ve věku 16–18 let a 11–15 let. Z uvedených údajů je patrné, že ve většině případů děti přicházejí do jednotlivých zařízení ve věku 15–18 let, což z hlediska možnosti působení na další vývoj dítěte není ideální. **K umístění dítěte do zařízení tak v těchto případech dochází až tehdy, kdy jsou patologické změny v chování dětí již velmi rozsáhlé a negativní vzorce chování silně zakořeněné.** Většina těchto dětí má ovšem problémy již od raného dětství. Umístění takového jedince do ústavního zařízení ve vyšším věku pak mnohdy ovlivňuje i řadu jiných dětí s výrazně méně závažnými výchovnými problémy a přináší nemalé obtíže v práci s dynamikou celé komunity. Zde je ovšem třeba připomenout, že o umístění dětí do zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy rozhodují soudy, řešení této problematiky je tedy odpovědností zejména rezortu spravedlnosti.

Na druhé straně je z uvedeného patrné, že současným trendem je využívání ústavní výchovy až v krajním případě, v situaci, kdy byla neúspěšná jiná opatření.

Tabulka č. 5 Děti pocházející z jednotlivých typů rodiny – podíl (v %)

	Podíl
Úplná rodina	20,2
Neúplná rodina	45,0
Doplněná rodina (jeden z manželského páru je vlastním biologickým rodičem dítěte a druhý je tzv. nevlastní)	21,0
Náhradní rodinná péče – poručenství nebo opatrovnictví	5,2
Náhradní rodinná péče – adoptivní rodina	1,9
Náhradní rodinná péče – pěstounská péče	6,7

Tabulka č. 6 Důvody pro umístění jednotlivých dětí do zařízení uvedené v rozhodnutí soudu – počet a podíl (v %)

	Počet	Podíl
Zanedbávání péče a výchovy	1 559	39,1
Sociální důvody, ztráta bydlení, špatná ekonomická situace	335	8,4
Násilné chování v rodině včetně CAN	353	8,8
Výkon trestu odnětí svobody jednoho či obou rodičů	93	2,3
Trestná činnost dítěte	1 000	25,1
Selhání pěstounské péče	236	5,9
Na žádost rodiče	802	20,1
Na žádost dítěte	60	1,5

Nejčastějšími důvody pro umístění dětí do zařízení (uvedenými v příslušných rozhodnutích) jsou **zanedbání péče a výchovy, trestná činnost dítěte a žádost rodiče.** Pokud se děti dostávají do péče pozdě a zároveň je nejčastějším důvodem pro jejich umístění zanedbání péče, pak je třeba, aby s touto informací důsledně pracovaly zejména orgány sociálně právní ochrany dětí (dále i „OSPOD“) a příslušné soudy, neboť v tomto ohledu již nejde o agendu ústavních zařízení v gesci MŠMT. V případech, kdy je v rozhodnutí soudu uvedeno zanedbání péče a výchovy, jde mnohdy o kumulované důvody, mezi které patří také nezajištění docházky dítěte do školy, nerespektování autorit dítětem v rodině i ve škole, agresivní chování dítěte, psychiatrické problémy dítěte či vývojové poruchy chování, nedostatek rodičovských kompetencí např. v důsledku zdravotního postižení rodičů, užívání návykových látek dítětem nebo jeho trestná činnost.